RAADSVOORSTEL

Postregistratienummer	21.0004628

Onderwerp	Voorstel tot vaststellen Recycleplan huishoudelijk afval Opmeer 2021-2025
Sector	Grondgebiedzaken
Portefeuillehouder	R.W. Tesselaar
Steller	M. Smit

Inleiding

De landelijke overheid heeft in het programma Circulaire Economie (CE), Nederland Circulair in 2050, de ambitie dat grondstoffen in 2050 efficiënt worden ingezet en hergebruikt, zonder schadelijke emissies naar het milieu. Voor de afvalscheiding betekent dit de komende jaren een aanzienlijke verlaging van de hoeveelheid huishoudelijk restafval (fijn en grof) per inwoner per jaar en een toename van het percentage gescheiden ingezamelde grondstoffen. In 2025 wil de landelijke overheid dat er zelfs nog maar 30 kg restafval per inwoner per jaar over blijft. Het Rijk stimuleert het scheiden van afval door een extra verbrandingsbelasting op restafval te heffen.

Gemeenten kunnen er voor zorgen dat zo min mogelijk restafval van huishoudens de verbrandingsovens in gaat. Hiermee wordt door hen een belangrijke bijdrage geleverd aan de overstap van een lineaire economie naar een circulaire economie. Het gescheiden aangeboden afval kan als grondstof voor nieuwe producten dienen en blijft daarmee in de kringloop. Naast het milieuvoordeel is het bijkomende voordeel dat grondstoffen geld opleveren of minder kosten dan verbranden als restafval.

Om uitvoering te geven aan deze landelijke ambitie zijn we in Opmeer in januari 2015 gestart met een nieuwe manier van afval inzamelen: een extra bak aan huis voor inzameling van PBD en verlaging van de inzamelfrequentie voor de inzameling van restafval (grijze bak aan huis). De behaalde resultaten zijn positief. We zijn van 200 kilo restafval per persoon in 2015 naar 166 kilo restafval (fijn + grof) per persoon in 2020 gegaan. Voorwaar een positief resultaat, maar we hebben echter nog een aantal stappen te zetten om te komen tot nog minder restafval. Daarnaast zien we dat de afvalbeheerkosten blijven stijgen, met name door de landelijke verbrandingsbelasting op restafval en ontwikkelingen op de afvalverwerkingsmarkt (stijgende

verwerkingstarieven, een mogelijke CO-heffing, dalende inkomsten voor o.m. papier en textiel en afkeurkosten van aangeleverde fracties). Om de stijging van de afvalstoffenheffing binnen de perken te houden is het daarom aan te bevelen om als gemeente te investeren in een nieuwe impuls op het gebied van afvalinzameling.

Deze ontwikkelingen zijn voor de gemeenteraad aanleiding geweest om in haar vergadering van 8 oktober 2020 de koers van het recycleplan voor 2025 te bepalen door hierbij de volgende doelen te hanteren:

- daling van de hoeveelheid restafval naar onder de 100 kilo per inwoner per jaar door het stimuleren van betere afvalscheiding en meer hergebruik;
- inwoners betalen bij het aanbieden van restafval op basis van frequentie, niet op basis van gewicht;
- het beheersen van de afvalbeheerskosten;
- minimaal gelijkblijvende hoge service voor de inwoners.

Om deze doelen te verwezenlijken is het college de opdracht meegegeven het scenario recycletarief en andere optimalisatiemaatregelen verder uit te werken in het Recycleplan. U heeft hierbij benadrukt om inwoners actief bij de uitwerking van het recycleplan te betrekken en het resultaat van de participatie als advies mee te wegen in de besluitvorming.

Totstandkoming proces

HVC heeft de te behalen resultaten en de financiële consequenties van het recycle-tarief-scenario de afgelopen maanden nader uitgewerkt en geprognotiseerd (businesscase). Middels een aanbiedingsbrief van 11 mei 2021 zijn deze aan het college aangeboden (zie bijlage 2). De participatie is in april afgerond met twee digitale bijeenkomsten: een met een afvaardiging van de verschillende dorpsraden en een digitale bewonersavond. Daarvoor al (4^{e} kwartaal 2020) zijn inwoners in het kader van WaarStaatJeGemeente bevraagd over het recycletarief en belangrijke aandachtspunten daarbij.

De resultaten van de financiële uitwerking en participatie hebben we meegenomen in het Recycleplan, dat we hierbij voor vaststelling aan uw raad voorleggen.

Beslispunten

1. Het Recycleplan huishoudelijk afval Opmeer 2021-2025 vaststellen;
2. Het recycle-tarief als principe per 1 januari 2022 invoeren;
3. Het college opdragen de in dit voorstel opgenomen uitgangspunten/hoofdlijnen m.b.t. maatwerk voor specifieke doelgroepen en differentiatie in tariefstelling ten aanzien van het formaat van de (grijze) bak verder uit te werken en voor besluitvorming aan de raad voor te leggen bij de vaststelling van de verordening afvalstoffenheffing 2022;
4. De financiële consequenties van de invoering van het recycle-tarief verwerken in de begroting 2022 en de verordening afvalstoffenheffing 2022.

Beoogd effect

- Daling hoeveelheid restafval per inwoner naar minder dan 100 kg in 2025 om invulling te geven aan de landelijke doelstelling van circulaire economie;
- Bewustwording en gedragsverandering inwoners;

- Doelmatige afvalinzameling.
- Beheersing van de afvalbeheerkosten.

Argumenten

1.1 Met het vaststellen van het Recycleplan is er een actueel Grondstoffenplan voor de periode 2021-2025.

De rol en taken van het CAW zijn in 2020 aangepast. Met ingang van dit jaar is de gemeente zelf weer bevoegd en aan zet om afvalbeleid te ontwikkelen en vast te stellen. Het vigerende afvalbeleidsplan is in regionaal verband opgesteld en gedateerd. Met dit Recycleplan beschikt de gemeente weer over een actueel beleidsplan. Hierin staan de afvaldoelstellingen van de gemeente, met de daarbij behorende afweging van milieu, service en kosten. Ook worden de maatregelen opgenomen die de gemeente de komende jaren wil gaan invoeren. Naast het recycletarief gaat het hierbij om extra inzet op communicatie en om diverse optimalisaties/verbeteringen in de wijze van inzameling. Een aantal mogelijke optimalisaties (inzameling papier, textiel en grof huishoudelijk afval) wordt eerst uitgewerkt en vervolgens voor afzonderlijke besluitvorming aan uw Raad voorgelegd. In plaats van Afvalbeleidsplan is voor de naam recycleplan gekozen omdat recyclen een ingeburgerde term is en refereert aan het positieve gevolgen van afval scheiden.

1.2 De doelen voor het Recycleplan sluiten goed aan op ambities van Opmeer.

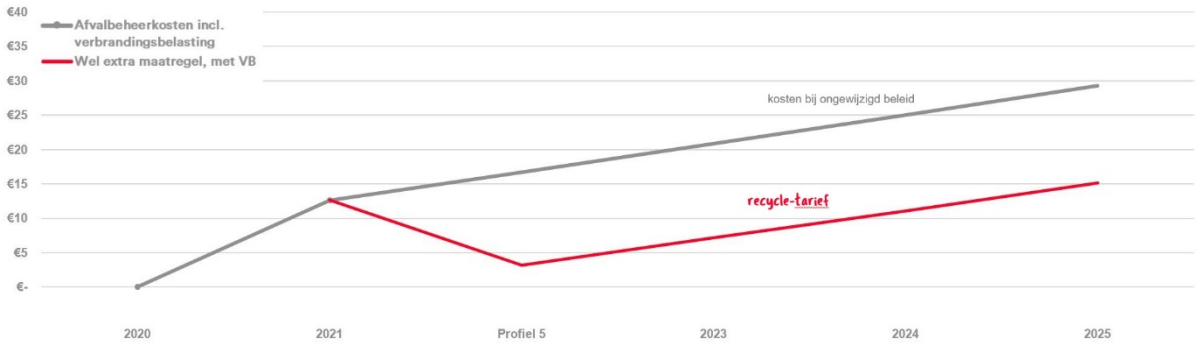
Met het recycleplan willen we zo min mogelijk restafval en zoveel mogelijk materiaalhergebruik realiseren tegen zo laag mogelijke kosten. Dit sluit goed aan op onze eigen ambities met betrekking tot de circulaire economie én de landelijke doelstellingen in het programma Van Afval Naar Grondstof. Naast het recycle-tarief wordt ingezet op bewustwording, gerichte communicatie en andere maatregelen die bijdragen aan betere afvalbeheerprestaties en goede dienstverlening voor onze inwoners.

1.3 Door het zoveel mogelijk 'aan huis' blijven ophalen van restafval dragen we bij aan een hoog serviceniveau en volgen we de voorkeur van onze inwoners.

Inwoners van Opmeer ervaren het huidige 'aan huis' inzamelbeleid als prettig en hebben in het participatietraject aangegeven deze service graag te willen behouden.

2.1 Goed scheiden is essentieel om de kosten te beheersen.

Zoals we in het voorstel van oktober 2020 hebben aangegeven gaan de afvalbeheerkosten bij voortzetting van het huidige beleid, door autonome ontwikkelingen op de afvalverwerkingsmarkt, verder stijgen. Met de invoering van het recycle-tarief kunnen we deze trend keren en de ontwikkeling van de afvalbeheerkosten stabiel houden. De businesscase-doorrekening van HVC, die conservatief is ingestoken, bevestigt de financiële voordelen die met het recycle-tarief zijn te behalen.

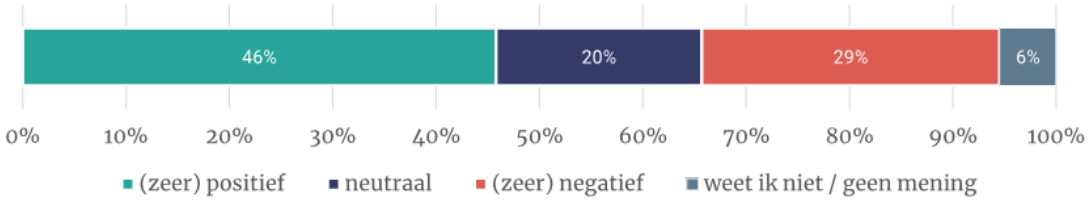


2.2 Inwoners krijgen directe invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing.
Met het huidige vlaktarief wordt de inwoner niet direct beloond voor goed scheiden. Met het invoeren van een financiële prikkel (recycletarief) worden inwoners wel direct beloond. Naast een vast tarief is er een variabel tarief dat afhankelijk is van de hoeveelheid aangeboden restafval. Inwoners die hun afval goed scheiden betalen een lagere (variabele) heffing dan inwoners die dat niet of minder goed doen. Zie het rekenvoorbeeld in het Recycleplan op pagina 15.

2.3 Met de invoering van een recycletarief wordt de landelijke VANG doelstelling bereikt.
In 2020 werd in Opmeer 166 kilo per inwoner restafval (fijn en grof) ingezameld. In vergelijking met veel andere gemeenten een redelijk goede score, maar nog wel ruimschoots boven de landelijke VANG-doelstelling van 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner per jaar, die voor 2020 gold. Met het recycletarief kan deze doelstelling wel worden gehaald. De businesscase-doorrekening (zie bijlage 2) komt uit op 108 kg restafval per inwoner per jaar, 58 kg lager dan nu.

2.4 Het recycletarief-systeem is een bewezen en in de praktijk beproefd systeem.
Bijna de helft van de Nederlandse gemeenten maakt al gebruik van een financiële prikkel in de afvalinzameling, waaronder recent ook de Noord-Hollandse gemeenten Uitgeest, Castricum en Heiloo. Er is dus al veel ervaring opgedaan met het recycletarief-systeem. De effecten zijn aantoonbaar: gemeenten met een recycletarief-systeem hebben gemiddeld lagere afvalbeheerskosten en betere milieuresultaten. Nagenoeg 100% van de gemeenten die nu onder de 100 kilo restafval per inwoner zitten, werkt met een financiële prikkel. Ook is er veel praktijkervaring opgedaan met aanvullende maatregelen om neveneffecten als ontwijkgedrag en vervuiling van grondstromen tegen te gaan.

2.5 Onderzoek wijst uit dat er bij een substantieel deel van de inwoners draagvlak is voor het recycletarief.
In het voorstel van oktober 2020 hebben we resultaten vermeld uit een HVC-klantenonderzoek. Daaruit bleek dat er onder de inwoners van Opmeer meer voorstanders dan tegenstanders zijn voor het recycle-tarief. Aan deze enquête hebben 85 inwoners meegedaan. In de burgerpeiling Waar Staat Je Gemeente heeft I&O Research eind 2020 in opdracht van de gemeente opnieuw het draagvlak onder inwoners gepeild. Hieraan hebben 762 inwoners van Opmeer mee gedaan. Het resultaat is in lijn met de eerdere HVC-enquête: iets minder dan de helft (46%) staat positief tegenover dit systeem, drie op de tien inwoners (30%) zien dit systeem niet zitten, en een vijfde (20%) staat hier neuraal tegenover.



Bron: Figuur 5.2 – Houding systeem afvalstoffenheffing gemeente Opmeer, Burgerpeiling Waar Staat Je Gemeente van I&O Research, kenmerk 2021/6 van januari 2021.

2.6 Ervaringen elders en onderzoek tonen aan dat met extra communicatie, maar zonder financiële prikkels op het restafval, het niet haalbaar is om in de buurt van de 100 kg restafval te komen. Naar verwachting levert alleen extra communicatie slechts 5% minder restafval op. Zonder recycle-tarief lukt het niet om de kostenontwikkeling te beheersen.

Tijdens de bewonersavond is de suggestie gedaan om extra in te zetten op communicatie over afvalscheiding in plaats van over te gaan op het recycle-tarief. Dit om de huidige prestaties op het terrein van preventie en hergebruik verder te verbeteren en kostenverhoging te voorkomen. Ervaringen elders en een landelijk Benchmark onderzoek Huishoudelijk afval van de NVRD[1] laten echter zien dat het met extra communicatie, maar zonder financiële prikkels op het restafval, niet haalbaar zal zijn om in de buurt van de 100 kg restafval te komen. Naar verwachting levert dit slechts 5% minder restafval op.

3.1 Maatwerk voor specifieke doelgroepen.

De financiële prikkel geldt in principe voor alle inwoners. Vooruitlopend op de invoering van het recycletarief per 1-1-2022 brengen we dit najaar de gescheiden inzamelstructuur overal op orde. Onder meer worden dan de GFe-cocons bij de hoogbouw geplaatst. Alle huishoudens zijn dan in de gelegenheid om mee te doen aan de gescheiden inzameling. Voor sociale minima willen we (het grootste deel van0 de afvalstoffenheffing blijven kwijtschelden. Ook voor inwoners met een medisch attest (en structureel meer incontinentiemateriaal) en gezinnen met kinderen in de luiers willen we maatwerk blijven bieden. In paragraaf 4.4. van het Recycleplan gaan we hier dieper op in. Concrete voorstellen voor invulling van dit maatwerk werken wij uit in het voorstel afvalstoffenheffing 2022, dat wij later dit jaar aan uw Raad voorleggen.

4.1 De voornamelijk éénmalige kosten zijn nodig om het recycle-tarief op een goede en zorgvuldige wijze in te kunnen voeren.

Om het recycle-tarief in te kunnen voeren zijn in de gemeentelijke organisatie de volgende aanpassingen / extra eenmalige inzet nodig:

- projectleiding;
- aanpassing in het belastingsysteem;
- inzet handhaving voor een periode van 1-2 jaar;
- communicatie.

De kosten die hiermee zijn gemoeid (€ 120.000,-) worden gedekt via de afvalstoffenheffing 2022 en 2023. De structurele effecten voor de organisatie blijven relatief beperkt. Zie verder bij de paragraaf Financiën.

[1] Nederlandse Vereniging van Reinigings- en afvalverwijderings Deskundigen.

Kanttekeningen

1. Risico op neveneffecten (vervuiling, afvaldumpingen)

Doordat men voor het aanbieden van restafval moet betalen, kunnen inwoners in de verleiding komen om restafval in de PBD of GFT-e bak of andermans bak aan huis te deponeren of restafval te dumpen in de openbare ruimte. Uit de inwonerpeiling blijkt dat met name inwoners die negatief zijn over het recycle-tarief voor dit ontwijkgedrag beducht zijn. Uit landelijke ervaringen blijkt echter dat de omvang van deze problematiek in het algemeen meevalt en dat ontwijkgedrag kan worden beperkt door goede voorlichting, afvalcoaching en handhaving. Zie ook paragraaf 5.2 en 5.3 van het Recycleplan.

2. Kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing is geen vanzelfsprekendheid meer.

Het recycle-tarief-systeem kan heel succesvol zijn en juist daardoor een financieel dekkingsprobleem opleveren voor de gemeentelijke begroting. Als het aantal aanbiedingen lager uitpakt dan begroot, ontvangt de gemeente minder variabele inkomsten. Dit financiële risico kan worden beheerst door de variabele inkomsten behoudend te ramen.
Gelet op ervaringen elders denken wij aan een verhouding 80% vaste heffing en 20% variabele heffing. Met deze voorzichtige insteek zullen wij het voorstel verordening afvalstoffenheffingen voorbereiden.

3. Recycleplan zonder recycle-tarief?

Het is mogelijk om voor een andere strategie, zonder recycle-tarief, te kiezen. Tijdens de bewonersavond is bijvoorbeeld de suggestie gedaan om het huidige solidariteitsbeginsel voort te zetten met extra inzet op communicatie over afvalscheiding. Dit om de huidige prestaties op het terrein van preventie en hergebruik verder te verbeteren en kostenverhoging te voorkomen. Ervaringen elders en een landelijk Benchmark onderzoek Huishoudelijk afval van de NVRD[2] laten echter zien dat het met extra communicatie maar zonder financiële prikkels op het restafval, niet haalbaar is om in de buurt van de 100 kg restafval te komen. Naar verwachting levert dit slechts 5% minder restafval op.
En zonder recycle-tarief lukt het ook niet om de kostenontwikkeling te beheersen. In het recycleplan worden wel diverse optimalisatiemaatregelen benoemd die naast of ter voorbereiding op het recycle-tarief ingevoerd kunnen worden. Zonder recycle-tarief leveren die echter te weinig op. In het recycleplan wordt ook op het alternatief voor bronscheiding, te weten nascheiding ingegaan. Dit is echter geen volwaardig alternatief, omdat het alleen voor de stroom PBD in aanmerking komt. Voor het afvalbeheer in Opmeer levert nascheiding van PBD geen meerwaarde op. Sterker nog, nascheiding zou in de situatie Opmeer de milieuprestatie verslechteren (lagere afvalscheiding) en de kosten verhogen. Zie paragraaf 3.2 en in het recycleplan.

4. Organisatie niet klaar voor invoering recycletarief?

De consequenties voor de gemeentelijke organisatie zijn nader in beeld gebracht. De invoering wordt haalbaar en uitvoerbaar geacht, alhoewel het recycle-tarief een aanzienlijke investeringslast en inzet van de organisatie de eerste jaren met zich meebrengt. Met name in de administratie ten behoeve van de inning van de heffing zullen aanpassingen moeten worden doorgevoerd. Tevens moet rekening worden gehouden met (tijdelijke) extra inspanningen op het gebied van

[2] Nederlandse Vereniging van Reinigings- en afvalverwijderings Deskundigen.

projectbegeleiding, inwonercommunicatie, afvalcoaching, handhaving en het opruimen van dumpingen. Hiervoor worden in de tweede helft van dit jaar voorbereidingen getroffen. Voor de financiële consequenties hiervan is een dekkingsplan gereed (zie bij financiën).

5. *Niet alle Westfriese gemeenten kiezen voorshands de lijn van het recycle-tarief.*

Niet alleen in Opmeer maar ook in de andere Westfriese gemeenten en de buurgemeente Hollands Kroon vindt onderzoek plaats naar de haalbaarheid van het invoeren van het recycle-tarief. De uitkomsten zijn divers, zowel wat betreft de wijze van uitvoering als prioriteitstelling. Alleen in Medemblik en Hollands Kroon wordt naar verwachting eveneens voor de zomer koers gezet richting behandeling van het recycle-tarief in de gemeenteraad om vergelijkbare redenen. In Drechterland en Stede Broec is na de zomer besluitvorming aan de orde over het recycle-tarief. Harmonisatie van het nieuwe afvalbeleid in Westfriesland is evenwel hoogste onzeker.

6. *De door HVC gemaakte prognose biedt geen garanties.*

De door HVC uitgevoerde businesscase geeft een uitgebreid inzicht in de te behalen inzamelresultaten en kostenbesparingen. Toch is enig voorbehoud is op z'n plaats. De prognoses van HVC zijn voornamelijk gebaseerd op landelijke ervaringen. Door HVC is zelf nog weinig gewerkt met het recycle-tarief. Meest recente voorbeeld is de invoering in de gemeente NO Polder[3] op 1 januari 2021. De eerste resultaten over Q1 in deze gemeente zijn hoopgevend.

7. *Het bereiken van de doelstellingen is voor een belangrijk deel afhankelijk van het gedrag van onze inwoners.*

In de prognoses van de businesscase wordt uitgegaan van het realiseren van een hoeveelheid restafval van rond de 100 kg in 2025. Ervaringen bij andere gemeenten hebben laten zien dat dit haalbaar is. Het door HVC geschetste besparing op de verwerkingskosten is een aanname waarbij het risico volledig bij de gemeente ligt. Blijkt immers onder de inwoners minder bereidheid aanwezig te zijn om extra inspanningen te doen, zullen de kosten alsnog hoger uitvallen. De doelstellingen verdwijnen in dat geval uit zicht.

8. *Er moet rekening worden gehouden met de zogeheten "diftar-paradox".*

Een diftar-paradox betekent dat - als inwoners hun afval beter gaan scheiden - de afvalstoffenheffing met daar aan gekoppeld de begrote afvaltarieven niet meer kostendekkend is voor de totale afvalkosten. Door te kiezen voor een verdeling van 80% vastrecht en 20% variabele opbrengsten is dit risico beheersbaar.

Burgerparticipatie

De participatie is in april afgerond met twee digitale bijeenkomsten: één met een afvaardiging van de verschillende dorpsraden op 8 april en één met inwoners uit Opmeer op 26 april 2021. Het verslag van beide bijeenkomsten treft u als bijlage aan.
Tijdens de bewonersavond is onder meer de vrees geuit dat een aangeboden bak wordt bijgevuld door andere inwoners. Door HVC is benadrukt dat ervaringen elders uitwijzen dat dit ontwijkgedrag beperkt voorkomt. Bovendien speelt dit probleem minder in het recycle-tarief-systeem dat wij kiezen. Inwoners betalen per keer dat ze de bak laten legen, de bak wordt niet gewogen. Het

[3] Inzamelresultaten over het 1e kwartaal vertonen een score van 566 ton minder restafval, circa 12 kg per inwoner.

maakt dus niet uit hoe zwaar de bak is, of hoeveel erin zit. De ervaring leert dat in de regel bijna altijd volle bakken worden aangeboden. Er blijft weinig ruimte over. Door handhaving wordt erop toegezien dat dit niet zal gebeuren, maar geheel uitgesloten kan het niet worden.
Verder is tijdens de avond gepleit voor het voortzetten van het huidige solidariteitsbeginsel bij de afvalinzameling. Sociale minima, grote gezinnen, inwoners met medisch attest, moeten niet de dupe worden van deze keuze. Toegelicht is dat elke inwoner die zijn afval goed scheidt, de rekening omlaag kan brengen. Nu betaalt iedereen een gelijk tarief ongeacht of hij zijn afval wel of niet goed scheidt. Iemand die weinig afval produceert, betaalt nu evenveel als iemand die veel afval aanbiedt. Er zijn inwonersgroepen die meer restafval produceren. Daarvoor wordt gekeken naar extra maatregelen om hen deels te kunnen compenseren.

Verder zijn in het 4e kwartaal van 2020 in het kader van WaarStaatJeGemeente de inwoners van Opmeer bevraagd over het recycletarief en belangrijke aandachtspunten daarbij (zie verder argument 2.5). De resultaten van de financiële uitwerking en participatie zijn in het recycleplan meegenomen, dat we hierbij voor vaststelling aan uw raad voorleggen.

Financiën

De kosten van invoering van het recycle-tarief zijn op basis van de aanbieding van HVC door ons nader doorgerekend en geactualiseerd naar de situatie in 2021. Naast de afvalbeheerkosten is ook inzichtelijk gemaakt wat de financiële consequenties voor de gemeentelijke organisatie zijn. Hieronder zijn beide nader toegelicht.

1. Afvalbeheerkosten

Ten opzichte van prijspeil 2021 resulteert de doorrekening van HVC in een besparing op de afvalbeheerkosten (DVO met HVC) van circa € 13,- per aansluiting. Hierbij is rekening gehouden met investeringen in de inzamelvoorzieningen om de "basis op orde" te krijgen. Deze besparing ligt iets hoger dan de grove doorrekening in de scenariofase (3e kwartaal 2020), die op € 7,50 tot € 10 per aansluiting uitkwam. Het financiële voordeel wordt in de toekomst naar verwachting groter. Hier liggen twee redenen aan ten grondslag:

- In de businesscase recycle-tarief is nog geen rekening gehouden met verdere besparingen op de inzamelkosten. Op basis van ervaringen elders kunnen de inzamelkosten van restafval omlaag, omdat er minder bakken aan de weg worden gezet, de inzamelroutes kunnen daar op worden aangepast. In het eerste jaar wordt duidelijk om welke besparingen het daarbij gaat, die worden dan vanaf het tweede jaar verwerkt in de DVO met HVC.
- Op de afvalverwerkingsmarkt is sprake van autonome kostenstijgingen. Niet uitgesloten is dat in de toekomst het verbranden van het restafval extra wordt belast, bijvoorbeeld met een CO2-heffing. Al met al moet bij ongewijzigd beleid rekening worden gehouden met een stijgende trend in de afvalbeheerkosten. Met invoering van het recycletarief kan de kostenontwikkeling veel meer op stabiel niveau (nullijn) worden gehouden.

2. Gemeentelijke kosten

De invoering van het recycletarief heeft eveneens consequenties voor de gemeentelijke organisatie. Deze zijn in hoofdstuk 6.1 van het Recycleplan in beeld gebracht:

- De structurele kosteneffecten (extra administratie, inzet buitendienst) komen uit op circa € 25.000 per jaar (€ 5 per aansluiting). Daarbovenop komt een investeringsbedrag van € 19.075

voor de betonputten voor extra ondergrondse verzamelcontainers (jaarlijkse kapitaal- en rentelasten bedragen circa € 0,50 per aansluiting). De kosten voor maatwerkmaatregelen voor bepaalde doelgroepen (w.o. kwijtscheldingen voor sociale minima, mensen met een medisch attest) ramen we op dit moment op vergelijkbaar niveau als nu. De structurele kosten komen daarmee (afgerond) op € 6,- per Wha. Netto resteert dan een structureel financieel voordeel van € 13 – 6 = circa € 7 per aansluiting t.o.v. prijspeil 2021.

- Voor de implementatiefase moet de gemeente rekening houden met extra inzet op het gebied van communicatie, handhaving, projectleiding, omzetten van de administratie/facturatie en dergelijke. Deze eenmalige kosten komen uit op € 120.000,- en worden ten laste gebracht van de afvalstoffenheffing 2022 en 2023.

Overzicht kosten wijzigingen invoering recycle-tarief

Aantal wha	5.024			
		2022	**2023**	**2024**
Inzamelingskosten	€ -12.381	€ -2	€ -2	€ -2
Kapitaallasten	€ 33.852	€ 7	€ 7	€ 7
Onderhoudskosten	€ 7.342	€ 1	€ 1	€ 1
Overige kosten	€ 1.643	€ 0	€ 0	€ 0
Verwerkingskosten	€ -67.387	€ -13	€ -13	€ -13
Inzamelingvergoeding PBD	€ -6.860	€ -1	€ -1	€ -1
Verbrandingsbelasting	€ -23.072	€ -5	€ -5	€ -5
Totaal vanuit HVC	*€ -66.863*	*€ -13*	*€ -13*	*€ -13*
Eenmalige kosten Opmeer 2022	€ 80.000	€ 16	€ -	-
Eenmalige kosten Opmeer 2023	€ 40.000	€ -	€ 8	-
Structurele kosten Opmeer	€ 28.000	€ 6	€ 6	€ 6
Totaal vanuit gemeente Opmeer	*€ 148.000*	*€ 21*	*€ 14*	*€ 6*
Totaal mutatie tarief	81.137	€ 8	€ 1	€ -8

Het geprojecteerde voordeel op de lange termijn kan alleen gerealiseerd worden bij een gemiddeld aanbiedgedrag van een huishouden van restafval van 8 in plaats van 13 keer per jaar.

Kostenvergelijking recycle-tarief met voortzetting huidige inzameling restafval

Als we de hierboven in beeld gebrachte financiële gevolgen van het recycle-tarief afzetten tegenover het handhaven van het huidige inzamelstelsel voor restafval ziet dit er voor de jaren 2022-2024 voor één- en meerpersoons huishoudens als volgt uit.

EENPERSOONS huishouden	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Handhaven huidig stelsel				
Ongewijzigd beleid restafval (13x aanbieden)	€ 284,00	€ 298,20	€ 313,11	€ 328,77
Invoer recycle-tarief				
Recycletarief (8x aanbieden)		€ 292,00	€ 293,00	€ 285,00
Verschil		**€ 6,20**	**€ 20,11**	**€ 43,77**

MEERPERSOONS huishouden	2021	2022	2023	2024
Handhaven huidig stelsel				
Ongewijzigd beleid restafval (13x aanbieden)	€ 386,50	€ 405,83	€ 426,12	€ 447,42
Invoer recycle-tarief				
Recycletarief (8x aanbieden)		€ 394,50	€ 393,50	€ 385,50
Verschil		**€ 11,33**	**€ 32,62**	**€ 61,92**

- Bij handhaving van het huidige stelsel is uitgegaan van een autonome kostenstijging van 5% in de komende jaren 2022, 2023 en 2024. Niet is uitgesloten dat deze stijging kan oplopen naar 10%.
- Uitgegaan is van een gelijk tarief voor een bak aan huis voor restafval van 140 en 240 liter. Wijziging hiervan kan gevolgen hebben voor de hierboven bedragen.
- Maatwerk voor specifieke doelgroepen kan eveneens gevolgen hebben voor de hierboven bedragen.
- Bij deze analyse wordt tot slot een voorbehoud gemaakt voor enerzijds de door HVC geleverde prognose dat het restafval daadwerkelijk rond de 100 kg per inwoner zal uitkomen en anderzijds andere eventuele onverwachte bijkomende kosten.

Uitvoering

Als de raad positief besluit over het recycle-tarief, worden de volgende stappen gezet:

- Communiceren richting inwoners;
- Voorbereiden gemeentelijke organisatie: bijvoorbeeld zorgen voor aanpassen belastingsysteem, zorgen dat er voldoende tijdelijk extra capaciteit is voor projectleiding, communicatie en handhaving;
- Uitvoeren 0-meting: hoeveel afval wordt er met het huidige systeem niet juist aangeboden?;
- Basis op orde brengen: er voor zorgen dat iedereen goed het afval kan scheiden door bijvoorbeeld het plaatsen van verzamelcontainers voor groente-, fruit- en etensresten bij hoogbouw (cocons);
- De financiële consequenties verder uitwerken in de begroting 2022 en de verordening afvalstoffenheffing 2022.

In het hoofdstuk 7 Planning van het recycleplan is een overzicht opgenomen welke activiteiten en maatregelen en wanneer worden uitgevoerd.
De evaluatie van het recycle-tarief staat gepland voor het laatste kwartaal van 2023. Deze zal ter bespreking aan de raad worden aangeboden.

Communicatie

Voor de communicatie richting inwoners is een communicatieplan opgesteld. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar een goede en tijdige uitleg over de invoering van het recycle-tarief. Meer informatie hierover is terug te vinden in hoofdstuk 5.3 en de bijlage van het recycleplan.

Bijlagen

- Bijlage 1: Recycleplan
- Bijlage 2: Businesscase HVC dd 11 mei 2021: berekening effecten recycle-tarief
- Bijlage 3: Verslagen/samenvatting participatie (bijeenkomst afvaardiging dorpsraden, bijeenkomst inwoners)

- Bijlage 4: Communicatieplan
- Bijlage 5: Overzicht organisatieconsequenties gemeente Opmeer

---

Datum: 25 mei 2021

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer,

gelet op de bepalingen van de Wet milieubeheer;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 mei 2021;

gelet op de behandeling in de Commissie Ruimte van 8 juni 2021;

besluit:

1. het Recycleplan huishoudelijk afval Opmeer 2021-2025 vast te stellen;
2. het recycle-tarief als principe per 1 januari 2022 in te voeren;
3. het college op te dragen de in dit voorstel opgenomen uitgangspunten/hoofdlijnen m.b.t. maatwerk voor specifieke doelgroepen en differentiatie in tariefstelling ten aanzien van het formaat van de (grijze) bak verder uit te werken en voor besluitvorming aan de raad voor te leggen bij de vaststelling van de verordening afvalstoffenheffing 2022;
4. de financiële consequenties van de invoering van het recycle-tarief te verwerken in de begroting 2022 en de verordening afvalstoffenheffing 2022.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 23 juni 2021.

voorzitter
W.G. Groeneweg

griffier
M. Versteeg